

LEPŠIE SLOVENSKO

SKVELÉ
SPRÁVY
PRE RODIČOV
Viac vo vnútri

1/2023

Eurofondy a dotácie pre kvalitnejší život ľudí

Boris Farkaš:
Ako som sa stal
digitálnym
seniorom

Najväčšia reforma
eurofondov v histórii

VEĽKÁ
ANTIBYROKRATICKÁ
REVOLÚCIA:
Ktoré papiere
na úradoch
už nepotrebuje?

Veľký úspech pre Slovensko:

Na nové eurofondy sme pripravení medzi prvými!

Európska komisia schválila Program Slovensko, z ktorého budeme môcť čerpať takmer 13 miliárd eur

Eurofondy pre lepší život ľudí a prosperujúce Slovensko! Dva roky tvrdej práce na veľkej reforme eurofondov a náročných rokovaní s Európskou komisiou o novom programovom období máme úspešne za sebou. Európska komisia nám schválila nový Program Slovensko, a tak už onedlho budeme môcť začať využívať takmer **13 miliárd eur** z nových eurofondov.

Eurokomisári Elisa Ferreira a Nicolas Schmit ocenili pripravenosť Slovenska na čerpanie nových eurofondov.

Program Slovensko sme odštartovali na veľkej konferencii v Prešove.

Program Slovensko, ktorý zároveň prináša najväčšiu reformu eurofondov v histórii, predstavila vicepremiérka a ministerka investícií Veronika Remišová v Prešove na konferencii s názvom „**Tvoríme lepšie Slovensko**“. Prítomní boli tiež komisári Európskej komisie Elisa Ferreira a Nicolas Schmit, členovia slovenskej vlády, zástupcovia samospráv a ďalší hostia.

Premiér Eduard Heger a vicepremiérka Veronika Remišová s husľovým virtuózom Teom Gertlerom, ktorý vystúpil na slávnostnom galavečeri.

Už sme to ako krajina raz dokázali a vtedy sa o Slovensku dokonca hovorilo ako o hospodárskom tigrovi strednej Európy. Som presvedčená, že máme na to, aby sme sa ním opäť stali," povedala vicepremiérka Remišová.

„Veľmi ma teší úspech, ktorý sme dosiahli s novým Programom Slovensko a reformou eurofondov. V Európskej únii sme medzi prvými šiestimi krajinami, ktoré majú kompletne schválené celé programovanie na nové eurofondové obdobie. Už o niekoľko týždňov tak budeme môcť vyhlásiť z nových eurofondov prvé výzvy,“ dodala Remišová.

„Otvárame úplne novú kapitolu využívania eurofondov na Slovensku. Vyššie platy a lepšiu životnú úroveň nám prinesú iba lepšie platené zamestnania. A pracovné miesta s vysokou pridanou hodnotou budú len v dynamických inovatívnych odvetviach. Táto téma sa tu opakuje roky a jej riešenie sa už viac nedá odkladať. Ak teraz nedokážeme zásadne zlepšiť náš systém vzdelávania, podporiť výskum, zavádzať inovácie, zlepšiť celkové prostredie pre naše firmy, budeme zaostávať. Nové eurofondy sú preto pre Slovensko obrovskou,

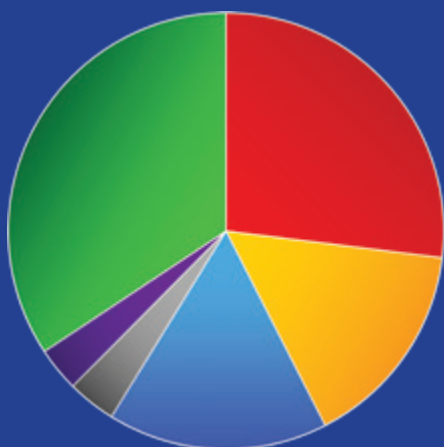
ale zároveň možno aj poslednou šancou, ako sa naplno rozbehnúť.

Na konferencii Tvoríme lepšie Slovensko sa zúčastnili desiatky odborníkov.

Kam pôjdu nové eurofondy

Program Slovensko predstavuje **najväčšiu reformu eurofondov** od roku 2004, odkedy môžeme využívať eurofondy. Doterajších šesť hlavných operačných programov sa v ňom zlúčilo do jediného. Nové eurofondy budú jednoduchšie, bez zbytočnej byrokracie, transparentnejšie.

Kľúčové oblasti podpory v Programe Slovensko:

- **Zelenšie Slovensko** (ochrana prírody • vodovody • kanalizácie • zatepľovanie domov...): **4,2 mld. eur**
- **Sociálnejšie a inkluzívnejšie Slovensko** (pracovné miesta • obnova škôl • sociálne služby...): **3,3 mld. eur**
- **Konkurencieschopnejšie a inteligentnejšie Slovensko** (veda • výskum • inovácie • podpora malých a stredných podnikov...): **1,9 mld. eur**
- **Prepojenejšie Slovensko** (cesty • železnice...): **2 mld. eur**
- **Európa bližšie k občanom** (cestovný ruch • športoviská • kultúra): **400 mil. eur**
- Špecifickým cieľom je **Fond na spravodlivú transformáciu**, ktorý predstavuje sumu **441 mil. eur**. Fond je určený na pomoc bývalým uhoľným a priemyselným regiónom – Horná Nitra, Košický kraj, Banskobystrický kraj.

Skvelá správa pre rodičov:

Menej stresu na úradoch, viac radosti s bábätkom

Byrokraciú posielame tam, kam patrí. Na smetisko dejín! Krásne chvíle po narodení bábätka rodičom už viac nekazia nekonečné behačky po úradoch. K rodnému listu a príspevku pri narodení dieťaťa sa mamičky a oteckovia dostanú oveľa jednoduchšie. Bez stresujúcich vybavovačiek a bez zbytočných nervov majú teraz viac času na veci, na ktorých naozaj záleží.

A je konečne tu! Domov z pôrodnice ste si priniesli vytúženého drobčeka a chcete si naplno užívať neopakovateľné momenty. Každá sekunda s bábätkom je vzácna. Ešte do nedávna však rodičom obrovskú radosť kazilo kvantum povinností, na ktoré po narodení dieťaťa museli myslieť. **My sme to zmenili.**

Bez starostí

Narodenie dieťaťa je nádherná, no priznajme si, že aj stresujúca situácia pre všetkých členov rodiny. A kto by mal v takých chvíľach chuť ešte

na papierovačky a obehávanie úradov?!

Ešte donedávna to tak bolo. Po narodení nového člena rodiny čakal rodičov neskutočný kolotoč vybavovačiek. My sme však zbytočnej byrokracii vyhlásili vojnu. Znamená to, že nielen, že **rušíme až 21 okruhov potvrdení a výpisov**, s ktorými občania nebudú musieť behať po úradoch, ale zavádzame aj proaktívne služby štátu v jednotlivých životných situáciách. A tou prvou, ktorú sme odštartovali vlni, je **životná situácia narodenie dieťaťa**. Čo to

znamená? „Štát nemá pasívne čakať na to, čo občan potrebuje vybaviť pri riešení svojich životných situácií a nemá ho nechať vytrápiť sa na úradoch, ale má občanovi vychádzať v ústrety a ponúkať automaticky svoje služby,“ tvrdí podpredsedníčka vlády a ministerka informatizácie Veronika Remišová.

Peripetie sú minulosťou

Donedávna museli rodičia hlásiť meno dieťaťa priamo na matričnom úrade, nesmeli zabudnúť prihlásiť novorodenca do zdravotnej

poistovne, navštíviť pediatra aj gynekológa pre potvrdenie potrebných tlačív, vyplniť niekoľko siahodlhých dokumentov a nakoniec sa ísť zapotiť na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny so žiadosťou o vyplatenie príspevku pri narodení dieťaťa. Celý administratívny kolotoč bol stresujúci, rodičom žral nervy a trval aj niekoľko dní. Stačilo, že si pomýlili úradné hodiny, nesprávne vyplnili tlačivá alebo doma zabudli niektorý z dôležitých dokumentov a celé si to mohli zopakovať.

Lahší život s malým bábätkom

Dnes po narodení dieťaťa už nemusí otecko bežať na matriku, aby potvrdil súhlas s menom, ktoré v pôrodnici nahlásila matka. **Dohodu o mene vybaví rodičia raz-dva priamo v pôrodnici**, kde spoločne podpíšu jeden jednoduchý formulár. Následne celý proces prebehne automaticky a rodný list dieťaťa príde poštou na adresu

mamičky. Zjednodušené sa dieťaťko stane aj poistencom, pretože automaticky dostane rovnakú zdravotnú poisťovňu, ako má matka.

Už žiadne trápenie s príspevkom

Snáď najväčšie byrokratické martýrium čakalo na rodičov pri vybavení príspevku pri narodení dieťaťa. Bol to nekonečný kolotoč pečiatok, potvrdení, behania a čakania, kým sa konečne dostali k peniažkom. Veci pritom nemohli riešiť hneď po narodení. Najskôr museli počkať, 28 dní od narodenia bábätka, inak na príspevok nemali nárok.

Táto podmienka je dnes už zrušená. Dožitie, rovnako aj uzatvorenie dohody o poskytovanej starostlivosti musel potvrdiť pediater. Nevyhli sa ani návšteve gynekológa, ktorý zasa na žiadosti o príspevok potvrdzoval, či mamička od 4. mesiaca tehotenstva raz mesačne chodila na preventívne prehliadky. Rodičia tiež museli vypísať

okrem dlhej žiadosti aj nemenej dlhé vyhlásenie o bydlisku, nezabudnúť na originál a fotokópiu rodného listu a hor sa s kopou dokumentov na úrad. **Toto všetko už prebieha automaticky, bez žiadostí, dokladovania a stresu.** Príspevok príde na účet mamičky.

V ústrety fungujúcemu Slovensku

Takto si predstavujeme fungujúcu informatizáciu. Má slúžiť výlučne občanom, nie na plnenie vreciek ľudí spriahnutých s politikmi.

Životná situácia narodenie dieťaťa je prvou, ale nie poslednou, ktorú revolučne meníme. Už onedlho štát pomôže pri strate či hľadaní zamestnania, pri kúpe alebo prepise vozidla a ľahší bude aj začiatok podnikania.

Postupne spustíme až 16 životných situácií, ktoré zbavíme byrokracie, a pri riešení ktorých bude štát ústretovo pomáhať občanom. Je to ďalší krok na ceste k fungujúcemu a prosperujúcemu Slovensku.

Toto je Milada.

Milada si po narodení dieťaťa nemohla naplno užívať krásne chvíle s bábätkom, pretože ju čakal otravný maratón behačiek po lekároch a úradoch.

Zdravotná poisťovňa

ÚPSVaR

MATRIKA

Pediater

Gynekológ

Toto je Milada dnes. Narodilo sa jej druhé dieťaťko a už viac nemusí mať hlavu v smútku z nekonečných vybavovačiek. Získanie rodného listu, nahlásenie bábätko do poisťovne aj výplata príspevku pri narodení dieťaťa zbehnú automaticky. Milada tak má menej starostí a viac času pre seba a svoje bábätko. Ušetrený čas môže stráviť len a len podľa svojich predstáv.

Čo tvrdia rodičia? Je to super!

Barbora (32),
Bratislava

Vybavenie administratívy bez stresu je úžasné

Barbora (32) z Bratislavy, mamička dvoch detí Anabellky (4) a Brunka (7 mesiacov) vie situáciu predtým a teraz dobre porovnať. „**Novinku, ktorú zaviedli tento rok, beriem pozitívne.** Po pôrode naozaj nemáte chuť ani energiu ešte behať po úradoch... Hlavne pri prvom bábätku neviete presne, čo vás čaká a čo všetko obnáša starostlivosť o novorodenca,“ hovorí. Živo si pritom pamätá, ako si kedysi musela naštudovať a myslieť na to, čo všetko musí vybaviť. „Stresujúce boli nielen tie nekonečné vypisovačky a obehávanie úradov, ale aj fakt, že som si to musela nosiť stále v hlave. Čo do kedy vybaviť, na čo nezabudnúť. Bolo to otravné a neviem si ani len predstaviť, aké náročné to mali osamelé mamičky.“ Pri druhom bábätku, ktoré sa narodilo tento rok, už cítila obrovskú zmenu. „Bruno sa narodil začiatkom mája, keď boli všetky novinky ešte čerstvé. Rodný list sme si museli vybaviť sami, dnes už by to mala byť automatika. **Avšak fakt, že mi príspevok pri narodení dieťaťa prišiel priamo na účet, bol úžasný.** Mamičky by iste uvítali, aby sa zautomatizovali aj ďalšie veci, ako oznamovanie zamestnávateľovi, že nastupujete po materskej na rodičovskú, či žiadosť o materské, alebo rodičovský po skončení materskej. Budeme sa na to tešiť.“

Tak má vyzerat' krajina 21. storočia

Podobne to vidí aj Barbora (33) z Trenčína, ktorá má doma dvojročného Oliverka a čaká druhé dieťa. „Ešte mám v živej pamäti, ako som po prvom pôrode inštruovala manžela: Treba ísť na matriku, keď budeš mať rodné číslo zavolaj, musím ho nadiktovať pani sestričke u pediatra a nezabudni sa zastaviť aj v poisťovni,“ spomína. „Nasledovali prehliadky u pediatra a prišla ďalšia byrokracia kvôli žiadosti o príspevok pri narodení dieťaťa. To som si už obehala sama v rámci kočkovania a musela som prekonať rôzne veci ako pokažený bezbariérový prístup, nechotu na vrátnici a keď som sa konečne s tou milión stranovou žiadosťou dostala k okienku, pani úradníčka ma otočila, pretože som ju mala nesprávne vyplnenú. Na dvakrát sa mi na chodbe tlačivo podarilo konečne vypísať správne,“ spomína si na nepríjemný

Je to pozitívny krok voči mladým rodinám. Posunuli sme sa k fungovaniu úradov ako v modernom svete.

Barbora (33),
Trenčín

zážitok Barbora a dodáva: „Teraz, ako tehotná žena a zároveň matka dvojročného dieťaťa mám nesmiernu radosť, že sa podarilo od tohto celého všetky čerstvé mamičky odbremeniť. Vďaka.“

Natália (33),
Bratislava

O krok bližšie k modernému svetu

Spomienky na byrokratický kolotoč má aj Natália (33) z Bratislavy, mama Natálky (2) a päťmesačnej Lindy. „Pri narodení prvej dcéry manžel strávil dva dni behaním po úradoch, aby vybavil všetko potrebné, od rodného listu, cez kartičku poistenca, trvalý pobyt, po nahlásenie zmien vymeriavacích základov pre energie a smeti,“ hovorí. Úradom sa však nevyhla ani ona. „Počas šestonedelia som musela ísť osobne na ÚPSVaR odniesť dokumenty na vyplatenie príspevku pri narodení dieťaťa, ktoré mi ale vopred musel potvrdiť gynekológ a pediatra. Bolo to naozaj náročné,“ zamýšľa sa Natália, ktorú koniec vybavovačiek nadchol. „**Pri narodení druhej dcéry manžel ušetril dva dni chodenia po úradoch a mohol sa venovať rodine.** Automaticky bol vybavený rodný list, kartička poistenca, trvalý pobyt a napokon aj príspevok. Zvyšok sme vybavili rýchlo telefonicky. Túto zmenu vnímam ako pozitívny krok voči mladým rodinám a som rada, že sme sa posunuli bližšie k fungovaniu úradov ako v modernom svete.“

Odštartovali sme Veľkú antibyrokratickú revolúciu!

**Rušíme až 21 okruhov výpisov a potvrdení,
ktoré už nebudete musieť predkladať na úradoch**

Priznajme si, Slovensko bolo majstrom v byrokracii. Celé desaťročia štát nabaloval na seba ako snehovú guľu stále viac a viac zbytočných úradných tlačív, potvrdení, výpisov a občanom ukladal stále nové povinnosti a preháňal ich po úradoch.

Rozhodli sme sa to zmeniť a spustili sme Veľkú antibyrokratickú revolúciu! Veď prečo by mal štát sekírovať ľudí a pýtať od nich údaje a tlačivá, ktoré už má dávno vo svojej databáze?

Preto rušíme až 21 okruhov potvrdení a výpisov, ktoré občania a podnikatelia nebudú musieť predkladať na úradoch.

Ľuďom tak šetríme nielen čas a nervy, ktoré strácali behaním po úradoch, ale aj peniaze. Ročne totiž už nebudú musieť predkladať spolu **4,2 milióna kusov** kópií rôznych dokumentov, čo v prepočte znamená **úsporu až 42 miliónov eur** na čase, doprave a administratívnych poplatkoch. Takto vyzerá štát, ktorý funguje pre občanov!

✓ Tieto tlačivá už na úradoch nepotrebuje

- ✓ 1. kópia rodného listu
- ✓ 2. kópia sobášneho listu
- ✓ 3. kópia úmrtného listu
- ✓ 4. potvrdenie o pobyte
- ✓ 5. potvrdenie o pridelení IČO
- ✓ 6. výpis z centrálného registra hospodárskych zvierat
- ✓ 7. potvrdenie, že hospodársky subjekt nie je v reštrukturalizácii, nie je v konkurze
- ✓ 8. výpis zo zoznamu advokátov
- ✓ 9. výpis z centrálného registra exekúcií
- ✓ 10. potvrdenie o poberaní osobitného príspevku baníkom
- ✓ 11. potvrdenie z evidencie uchádzačov o zamestnanie
- ✓ 12. doklady preukazujúce ťažké zdravotné postihnutie
- ✓ 13. potvrdenie o poskytovaní pomoci v hmotnej núdzi
- ✓ 14. žiadosti a potvrdenia vzťahujúce sa k príspevku pri narodení dieťaťa
- ✓ 15. zdieľanie údajov týkajúcich sa hlásenia o narodení a hlásenia o úmrtí
- ✓ 16. vybraný okruh právoplatných rozhodnutí súdov
- ✓ 17. potvrdenie o poberaní dôchodkov starobného dôchodkového sporenia (II. pilier)
- ✓ 18. výpisy z registra poskytovateľov sociálnych služieb
- ✓ 19. údaje potrebné na zápis do registra prijímateľov 2 %
20. potvrdenie o neporušení zákazu nelegálneho zamestnávania
21. výpis z registra sociálnych podnikov

To je výška!

Iba kópie rodných listov by po naukladaní na seba každý rok dosiahli výšku 57 poschodí. Najväčšie rušenie výpisov tak ušetrí aj kopu papierov.

Oblúbený divadelný a dabingový herec, glosátor, ilustrátor a karikaturista **Boris Farkaš (68)**

Poznáme ho z divadla, občas sa mihne aj v televízii a jeho nezameniteľný hlas si už navždy budeme spájať s Dempseym, Monkom či Al Pacinom. Herec **Boris Farkaš (68)** je ambasádorom nášho projektu **Digitálni seniori** a v rozhovore prezradil, aký je jeho vzťah k technológiám.

Nie som na diváne ležiaci penzista

Zvedavo si obzeráte priestor tejto reštaurácie, kde sme sa zišli na rozhovor. Viazu sa vám k nej nejaké spomienky?

Dnes je to reštaurácia, no kedysi tu bolo známe Kino Praha. Videl som tu film Čeluste, jeden z mála amerických filmov, ktoré komunisti k nám pustili, aby sme videli, aká nebezpečná Amerika je. Veď tam žijú žraloky. (smiech) Lístky boli beznádejne vypredané, tak som zavolať do pokladne kina a imitoval Jožka Kronera. Strašne sa potešili. Poprosil som ich, že synovec z Považia je tu na návšteve a chce vidieť ten film, či by sa predsalen nenašli dve miesta. Podarilo sa a na pokladni ma privítali ako synovca Jožka Kronera.

V Divadle Astorka hráte už viac ako 30 rokov, stvárňali ste mnohé role vo filmoch, seriáloch či inscenáciách a na konte máte tiež niekoľko významných ocenení. A to vraj herectvo nebolo vašim primárnym plánom.

Je to tak. Musím sa priznať, že na gymnáziu som nebol príliš dobrým študentom. Začal som preto premýšľať, kam s takými známkami ďalej. Nejako som to predtým do hĺbky neriešil, pretože som športoval – hral basketbal a rozhodnutie o vysokej škole stále odďaľoval. Keďže som však z matematiky dostal veľmi dostatočnú známku, musel som sa rýchlo rozhodnúť, čo ďalej. Voľba padla na herectvo, hoci som s tým

nikdy nemal skúsenosti. Išiel som, skúsil som a... nevzali ma.

Vzali váš však na inú školu, kde ste spoznali profesora, ktorý vo vás videl herca. On vás presvedčil, aby ste to s VŠMU nevzdávali?

Našiel som sa na Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach na fakulte v Prešove – odbor výchova a vzdelávanie dospelých, kde sa výučba okrem iného venovala aj kultúre. Na prijímacích skúškach som bol skúšaný zo slovenského jazyka a literatúry. Vedel som o tom dosť, keďže som sa, ako rodený luterán z Gemera, od otca a strýka všeličo podozvedal a naučil. Veľmi to skúšajúcemu zaimponovalo a zobrali ma.

Mal som šťastie, že na filozofickej fakulte učil jazykovú kultúru skvelý profesor Karol Horák. Už v tom čase bol tiež dramaturgom v divadle, autorom hier a skript a okrem toho viedol aj divadlo malých javiskových foriem, kde som prvýkrát v živote pričuchol k tomu, čo to herectvo vlastne je. Keďže jem, ako odborníkovi na divadlo sa zdalo, že by som to mal ešte na Vysokej škole múzických umení znova skúsiť, šiel som a konečne ma vzali.

Okrem divadla sa venujete aj dabingu a hlas ste prepožičali mnohým skvelým zahraničným hercom. Ktorá dabingová rola vám prirástla k srdcu?

Od začiatku beriem dabing ako takú zábavu. Hovorieval som si, že hoci som pomerne úspešný slovenský herec, v americkom či francúzskom filme si asi nezahrám, takže aspoň môžem dabovať tých hercov, ktorým závidím ich úspechy a kumšt. (smiech) A tak som sa stal Al Pacinom, Dempseym a k srdcu mi prirástol aj Monk.

V seriáli Dempseymu ako Makepeacová sekundovala Kamila Magálová. Ako si spomínate na dabovanie tohto ikonického seriálu?

Bol to hit, lebo to bol jediný alebo jeden z mála seriálov zo Západu, ktorý

sa u nás smel vysielat. My sme sa s Kamilou stali tiež doslova slávnymi, hoci nás nebolo vidieť na obrazovke. Absolvovali sme niekoľko autogramiád v Prahe, pretože príbehy Dempseyho a Makepeacovej vyšli aj v knižnej podobe a my sme chodili na krsty týchto kníh. Dokonca sme sa s hlavnými predstaviteľmi aj stretli. Prišli do Bratislavy, pretože keď dotočili seriál, ich sláva bola celosvetová a filmové či televízne spoločnosti si

Digitálne technológie majú čo priniesť aj staršej generácii a možno si na nich, ako ja, nájdu nejakú svoju záľubu.

ich pozývali, aby navštívili ich krajinu a stretli sa s fanúšikmi, ale i hercami, ktorí ich dabovali.

Ako na vás herecký a dokonca aj manželský pár Michael Brandon alias drsný poručík Dempsey a Glynis Barber ako dokonalá seržantka Makepeacová pôsobili?

On výborne. Ona lepšie vyzerala ako

sa správala. (smiech) Zdalo sa mi, a nielen mne, že Glynis bola na neho trochu taká sekera. Napríklad pri stretnutiach s novinármi, keď dostal otázku on, ona ho odstavila a zodpovedala to sama. Bolo to veselé. Michael bol inak veľmi vtipný. Súčasťou ich programu bola návšteva jednej vtedy vychýrenej koliby v Limbachu, kde robili fantastické kurence. Nastala tam asi chyba produkcie a stalo sa, že sme prišli do reštaurácie zároveň s personálom. Mysleli sme si, že prideme a budeme jesť a oni ešte len zapalovali oheň. (smiech) Čakali sme tam vyše dvoch hodín, čo Michael vtipne komentoval príhodou o tom, ako sa s Glynis plavili v Grécku na plachetnici, pochytil ju obrovský hlad a dlho hľadali na pobreží nejakú reštauráciu, no nevedeli nič zohnať. Až prišli k jednému malému hospodárstvu, kde ich domáci spoznal a chcel im celý šťastný zarezat' ovcu či sliepku. Keďže boli naozaj veľmi hladní dohodli sa na niečom rýchlejšom – rybe, no to ešte netušili, že domáci sa oblečie, nasadne do člna a pôjde tu rybu uloviť na more. Nakoniec sa však dočkali fantastického gréckeho menu. A príhodu zavřil: „Ale, čo tým chcem povedať je, že toto všetko trvalo kratšie ako to vaše kura v Limbachu.“

Stali ste sa hercom ešte za minulého režimu. Je dnes robiť kultúru ľahšie alebo naopak ťažšie ako keď ste začínali?

Vtedy sa projekty, divadelné aj televízne, robili komfortnejšie, čo sa týka času na výrobu i prípravu. Umenie však bolo samozrejme limitované komunistickou stranou, ktorá nám nedovolila robiť veci, ktoré by sme chceli. Ak sme ich aj spravili, zahrnuli sme to do inotajov. Na to sa veľmi úspešne používala ruská klasika, pretože ruskí klasici, nech ich berieme akokoľvek, sa k dobe a zriadeniu, v ktorom žili, vyjadrovali veľmi kriticky. Takže bola tam nejaká paralela s našim štátnym zradením a my sme to hrali tak, aby to posolstvo ľudia cítili. Diváci to veľmi radi identifikovali a chodili pravidelne

do divadla. Teraz môžeme hrať čo chceme, no nemáme kedy. Herci majú menej času na divadelné umenie, pretože veľmi veľa robia a dovoľím si povedať, že aj veci, ktoré nemusia. Dnes sa nerobí ako v minulosti – kvôli dobrému umeleckému výsledku, ale dobrému zárobku. My, herci, sa hneváme, aký nekultúrny národ máme. Nechápeme, ako je to možné, kam sme dospeli a pritom aj my sme tí, ktorí spoločnosť vychovávame. Ukazujeme sa vo všetkých programoch, neraz robíme zo seba idiotov a ten divák si to zosobní a povie: Však to som ja! Chápe, že ide o to zaujať masu, ale potom sa nečudujeme, že tá masa je taká aká je. A cez množstvo vysielaných programov posledných rokov divák veru nezmuďrie. Preto je aj moje vystupovanie v televízii sporadické. Nevidím zmysel v nakrúcaní seriálov, ktoré divákovi nič neponúknu a nejako ich neobohatia.

Ste hrdým otcom a starým otcom štyroch vnúčatiek. Ako najradšej s nimi trávite čas?

Na stretnutia s vnúčkami nemám toľko času, koľko by som si predstavoval. Pretože prirodzene je tento čas delený medzi dve rodiny. A navyše, ja ešte nie som na diváne ležiaci penzista, ktorý číta knihy, takže čas s nimi je naozaj vzácny. Ale keď sa stretneme, je to veľmi dušu hladiacie

stretnutie. Decká sú naozaj dobre vychovávané, múdre a hoci aj nevedia všetko, sú zvedavé a dajú si veci vysvetliť. Mne sa zdá, že sa narodili pred dvomi rokmi a pritom naše dvojčičky Ela a Matilda majú už deväť rokov. So synovou dcérou sme sa vídali málo, pretože žili v Hamburgu, ale presťahovali sa do Viedne, tak už je to lepšie.

Dcéra Kristína je úspešnou dramaturgičkou, herečkou, spisovateľkou a mohli by sme pokračovať ďalej. Ona umelecké vlohky po vás rozhodne zdedila, syn Ondrej nepracuje v umeleckej brandži. Ako sú na tom vnúčatká? Vidíte v nejakom z nich umelecké vlohky?

Myslím si, že takmer v každom malom dieťati je skrytý kus umelca. Deti sú slobodné, preto sa neboja prejavovať umelecký sklon. Otázkou je, či sa to uchová na dlhšiu dobu alebo nie. Keď boli moje deti malé, predpokladal som, že herec bude skôr Ondrej ako Kristína. Tá pred nami svoje umelecké aktivity veľmi tajila. Nevybrala si na VŠMU herectvo, ale dramaturgiu a keď postupne začala hrať, vôbec ma s týmito vecami nekonfrontovala. Aj napriek tomu, že som nevedel, čo robí, ľudia z blízkeho okolia ju obviňovali, že jej to vybavujem. Kdežto situácia je taká, že by bolo dobré, ak by ona vybavila niečo mne. (smiech) Ondrej sa vydal

úplne iným smerom. Skončil právo a potom študoval aj na prestížnej Univerzite St. Andrews v Škótsku, kde študovali aj členovia britskej kráľovskej rodiny.

Pre seniora je veľká výhoda používať digitálne technológie, pretože je informovaný, získa potrebné údaje a môže komunikovať s blízkymi.

Vaša manželka Katarína je riaditeľkou Aliancie žien Slovenska, ktorá sa zaoberá zrovnoprávnením žien v spoločnosti, ale aj pomocou týraným ženám, v rámci čoho funguje aj SOS linka. Ona si asi nemôže len tak vypnúť telefón...

Áno, manželka máva na tejto linke služby. Náročné obdobie v tomto smere bola korona, pretože tým, že ľudia nechodili do práce a boli zatvorení doma, vznikalo viac konfliktov a často sa k tomu pridával aj alkohol, potom agresivita. Skrátka SOS linka bola dosť horúca a Vianoce bývajú podobný prípad v menšom. Rodiny sú spolu a dochádza k incidentom. Čiže manželke zvoní telefón skôr ako mne.

Stali ste sa ambasádorom projektu Digitálni seniori z dielne Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie, ktorý ma za cieľ zlepšenie digitálnych zručností staršej generácie. Aký je váš vzťah k technológiám?

Bol som jeden z posledných hercov, ktorí si kúpil mobil, ale nedalo sa inak, pretože odkazy na pevnú linku a potom telefonáty z nej produkciám stáli veľmi veľa peňazí. Tak

Boris Farkaš sa stal ambasádorom nášho projektu. Všetky informácie nájdete na www.digitalniseniori.gov.sk.

som si kúpil mobil a naučil sa s ním pracovať. Potom som si kúpil počítač – notebook a teraz mám tablet. Tiež to vyžadovalo nejaké zručnosti. Hovorí sa, že starší ľudia sa ťažšie učia, čo je ale prirodzené, pretože nemajú prípravu z detstva a mladosti ako majú dnešní mladí ľudia. Spomínam si, keď som mal prvý počítač, bál som sa, že ak neuvážene ťuknem do nejakej klávesy, pokazím ho. Stačilo mi však ukázať, ako zvládať základné úkony a naučil som sa to. Keď som sa aj zmýlil, zistil som, že počítač žije. (smiech) Môj obzor sa pomaličky rozširoval a technologické veci, ktoré potrebujem používať v bežnom živote, ovládam. Čítam na internete správy, nakupujem, mailujem.

A okrem toho ste sa naučili aj parádne digitálne kresliť! Zvládli ste to sám?

Sám a som za to na seba veľmi hrdý. Mojm koníčkom od detstva je kreslenie. Venoval som sa kreslenému humoru tak, ako som vedel. Nemám výtvarné vzdelanie, som samouk.

Teraz všetko prechádza digitalizáciou a výnimkou nie sú ani kresby. Rozhodol som sa, že si k narodeninám kúpim tablet so špeciálnym perom na kreslenie. Otvoril som to, našiel si na internete videá ako s tým pracovať, vyskúšal to, trápil sa dve hodiny, vypol a nadával sám sebe, že som zbytočne vyhodil peniaze. Ale

po týždni som to skúsil znova a potom znova a postupne som odhalil množstvo funkcií. Za rok a pol som namaloval asi 250 obrázkov a každý týždeň na internete zdieľal dva z nich. Papier a tuš je ale originál, to nenahradí nič. Škrie ma to, ale hold, taká je doba.

Prečo je dôležité, aby seniori získali digitálne zručnosti?

Pre seniora je veľká výhoda používať digitálne technológie, pretože je informovaný, získa potrebné údaje a môže komunikovať s blízkymi. Digitálne technológie majú čo priniesť aj staršej generácii a možno si na nich, ako ja, nájdú nejakú svoju záľubu. Vzdelávať seniorov v digitálnych technológiách je ešte dôležitejšie v dnešnej dobe plnej hoaxov a podvodov, aby sa im vedeli brániť.

Rozoznať hoax od pravdivej informácie je občas ťažké aj pre mladšie ročníky. Myslíte si, že sa to dokážu naučiť seniori?

Samozrejme, ak im niekto ukáže, ako na to, tak sa to naučia. Starý človek číta to, čo mu ponúkne rodina, nevie si sám naťukať objektívne správy. A keďže sa sám nedokáže dostať k relevantnému zdroju, uverí tomu, čo mu je podstrčené. Ak by to vedel, študoval by aj kvalitné zdroje informácií, som si tým istý.

Ministerstvo informatizácie spustilo digitálne školenia pre seniorov v desiatkach miest po celom Slovensku.

Ľahší prístup k eurofondom, odbornejšie poradenstvo a spokojnejší žiadatelia!

Žiadatelia o eurofondy a iné dotácie si môžu vydýchnuť! Vďaka našim Regionálnym centrom nájdu na jednom mieste podporu, pomoc a poradenstvo ohľadom všetkých dôležitých otázok. Bez blúdenia po bratislavských úradoch, chaosu a bezradnosti.

Žiadatelia o eurofondy a dotácie často nevedeli, kam z konopy. Iba ťažko sa vyznali v zložitých schémach a dostať sa k efektívnemu poradenstvu či niekedy dokonca akejkoľvek rade, bolo takmer nemožné. Záujemci o dotácie sa museli s celou nekonečnou byrokraciou borieť sami a k tomu všetkému, ak chceli niečo vybaviť, museli tráviť hodiny behaním po bratislavských úradoch. S tým je však koniec.

Všetko na jednom mieste

V siedmych krajských mestách sme otvorili profesionálne poradenské centrá. Bližšie k ľuďom a úspešným projektom. „Zavádzame úplne nový

koncept poradenských Regionálnych centier, v ktorých žiadatelia o podporu nájdu všetky potrebné informácie a služby na jednom mieste,“ vysvetlil štátny tajomník pre regionálny rozvoj Dušan Velič.

Pre všetky kraje

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie uviedlo do života v krajských mestách sedem Regionálnych centier: **v Trnave, Trenčíne, Nitre, Banskej Bystrici, Žiline, Prešove a Košiciach.** V Bratislave funguje Regionálne centrum v rámci Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR. A čo je najlepšie, aby žiadatelia

nemuseli obiehať rôzne úrady naprieč Slovenskom a našli pod jednou strechou skutočne profesionálne poradenstvo, spoluprácu prisľúbili aj partnerské inštitúcie v podobe ďalších ministerstiev, Úradu vlády SR, Úradu splnomocnenca vlády pre rómske komunity a v neposlednom rade aj Úradu pre verejné obstarávanie.

Viac ako 200 odborníkov

Komplexný servis a poradenstvo v Regionálnych centrách zabezpečí dohromady viac ako 200 profesionálov. Všetko – od všeobecných informácií až po konkrétne kroky, ako sa dostať k podpore a ako treba zvládnuť proces verejného obstarávania – vám poradia naši odborníci v Regionálnych centrách. Robíme všetko preto, aby skvelé nové nápady pre rozvoj regiónov nepadali na obavách zo zbytočnej byrokracie.

Regionálne centrum Nitra

Farská č. 7, 949 01 Nitra
rc.nr@mirri.gov.sk

Regionálne centrum Trenčín

Legionárska 7158/5, 911 01 Trenčín
rc.tr@mirri.gov.sk

Regionálne centrum Trnava

Zavarská č. 11/G, 917 01 Trnava
rc.tt@mirri.gov.sk

Regionálne centrum Žilina

Poštová 1, 010 08 Žilina
rc.za@mirri.gov.sk

Regionálne centrum Banská Bystrica

Partizánska cesta 3, 974 01 B. Bystrica
rc.bb@mirri.gov.sk

Regionálne centrum Prešov

Levočská č. 5, 080 01 Prešov
rc.po@mirri.gov.sk

Regionálne centrum Košice

Moldavská cesta 10/B, 040 11 Košice
rc.ke@mirri.gov.sk

Foto: archív MIRRI SR, Adobe Stock, Shutterstock

Lepšie Slovensko

Vydáva: Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR,
Pribrinova 25, 811 09 Bratislava. Ročník 1, číslo 1. Dátum vydania: 2/2023.
ISSN: 2730-0684. Nepredajné. © MIRRI SR

Financované
Európskou úniou

Pomáhame rodičom

Nové miesta v škôlkach a školách pre tisícky detí

Jednou z najväčších starostí rodičov malých detí je, ako ich dostať do škôlky. Najmä vo väčších mestách sú totiž materské školy plné. Ak dieťa nevezmú do verejnej škôlky, je to pre rodičov studená sprcha. Často nemajú inú možnosť ako zvoliť súkromnú materskú školu, ktorá ich však vyjde stovky eur mesačne, čo poriadne zaťažuje rodinný rozpočet.

10 000

Takmer toľko nových miest pre deti v materských školách sme pomohli vytvoriť

S nedostatkom miest pre deti zápasia materské školy na celom Slovensku, vo všetkých regiónoch. Je to obrovská záťaž pre samosprávy, ale najmä pre rodičov malých detí. „Sme presvedčení, že každé dieťa má mať nárok na miesto vo verejnej škôlke, ktorej zriaďovateľom je obec alebo mesto. Tiež pomáhame samosprávam, aby každý žiak mohol navštevovať

Sme presvedčení, že každé dieťa má mať nárok na miesto vo verejnej škôlke.

základnú školu čo najbližšie k svojmu bydlisku. Rozširovanie kapacít materských a základných škôl vo všetkých regiónoch a ich modernizácia je pre nás preto prioritou,“ hovorí ministerka regionálneho rozvoja Remišová, podľa ktorej štát musí viac ako v minulosti pomáhať rodičom malých detí, aby mohli

plnohodnotne sklbiť svoj pracovný a rodinný život.

Celkovo sme v dobiehajúcim programovom období vďaka eurofondom z Integrovaného regionálneho operačného programu pomohli vytvoriť takmer **10 000 nových miest pre deti v materských školách po celom Slovensku**. Obciam a mestám sme pomohli zrekonštruovať a zatepliť stovky škôlok, deti majú nové herne, učebne, ihriská aj kuchyne.

Školy pre všetkých

Nezabúdame ani na základné školy. S nedostatkom miest pre deti majú problém najmä školy vo väčších mestách, kam s ťahujú za prácou mladé rodiny.

Rodičom veľakrát nezostáva nič iné, ako voziť svojich školákov aj desiatky kilometrov do inej školy, čo je stresujúce, náročné na čas aj rodinný rozpočet. V dobiehajúcim programovom období sme preto z programu IROP podporili **204 000 miest pre žiakov v 589 školách** po celom Slovensku. Na modernejšie, kvalitnejšie a dostupnejšie základné školy pre všetkých išlo spolu takmer **110 miliónov eur**.

Vedeli ste, že?

Od marca 2020 Slovensko v hlavných eurofondových programoch neprišlo ani o euro?

Pre porovnanie v rokoch 2014 – 2019 museli predošlé vlády vracať pre chyby a podvody späť do Bruselu 152 miliónov eur.

Vďaka eurofondom sa postavilo na Slovensku

v tomto programovom období **249 km ciest** II. a III. triedy, **64 km diaľnic**, nakúpilo sa **51 vlakových súprav** a podporilo **421 základných škôl?**

Riešime alarmujúci nedostatok miest v Bratislavskom kraji

Najhorúcejšia situácia s nedostatkom miest pre škôlkarov a školákov je dlhodobou v Bratislave a prilahlých obciach a mestách. V Bruseli sa nám podarilo presadiť vôbec po prvý raz, aby sme mohli podporiť aj ZŠ v Bratislavskom kraji, ktorý má inak veľmi obmedzené možnosti ako využívať eurofondy.

Vďaka takmer **63 miliónom eur** pribudne v kraji **4 265 nových miest** pre školákov, zrenovuje sa **23 škôl** a postaví sa **5 nových školských budov**.

A na materské školy v Bratislave a okolí sme dali **23 miliónov eur**, vďaka čomu vzniknú **stovky nových miest** pre deti.

Tomu sa hovorí výsledok!

Čerpanie nových eurofondov bude menej komplikované?

Podarilo sa nám zjednodušiť systém, šesť programov sme zúžili na jeden hlavný – Program Slovensko.

Slovensko využívalo eurofondy dávno predtým, ako 1. mája 2004 vstúpilo do Európskej únie?

Prostriedky EÚ nám boli k dispozícii od roku 1995 prostredníctvom prestupových fondov. Oprávnila nás na to Asociačná dohoda, ktorá vstúpila do platnosti 1. februára 1995.

**SLOVENSKO
MENÍME
K LEPŠIEMU**

**VĎAKA EUROFONDOM Z PROGRAMU SLOVENSKO
JE NAŠA KRAJINA**

čistejšia, šikovnejšia, modernejšia a sebavedomejšia.

Financovaný
Európskou úniou

MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY